

Consciència nacional i lluita de classes als Països Catalans (1976)

Text clàssic de l'independentisme. Josep Ferrer, Rafael Castellanos, Antoni Fernández.

Aquest treball és un intent de plantejar la qüestió dels Països Catalans en els termes que, a parer nostre, té sentit que aquesta qüestió sigui plantejada avui: en termes d'opció política.

Això vol dir, per tant, que el procés històric d'alliberament nacional pot ser explicat sobre la base de les dades sociològiques, històriques, econòmiques, geogràfiques, però només és un fet real en tant que opció de futur, en tant que opció política. Car les dades, diguem-ne "objectives", són ací, ben clares, davant de tothom, davant la consciència de tots nosaltres: la història, la geografia, l'antropologia cultural, l'economia, la lingüística, etc., poden furnir dades certes sobre una realitat que, intuïtivament, viatjant de Salses a Guardamar i coneixent un xic l'entrellat històric d'aquestes terres, apareix com un continuu humà en el temps i en l'espai, prou homogeni per a veure-hi unes possibilitats -i fins i tot gairebé unes necessitats- de futur com a conjunt.

Però és que una col·lectivitat social, ni molt menys encara una col·lectivitat que pugui ser qualificada de "nacional", no és una simple addició de factors històrics, antropològics, geogràfics, econòmics, lingüístics, sinó que, tot al contrari, si aquests factors existeixen i si són detectables per una recerca positiva, és perquè hi ha una comunitat d'homes amb una dinàmica específica, com a resultat acumulat de la forma com en cada moment s'han plantejat les seves contradiccions internes i externes, sorgides bàsicament en les relacions de producció-distribució reflectides en un nivell de consciència col·lectiva i, en última instància, resoltes sempre en forma d'opcions de poder, en forma d'opcions polítiques i de lluita política.

Així, doncs, bé que les dades de la recerca positiva, o encara, com hem dit, la simple contemplació de la realitat, difícilment poden permetre de negar les condicions d'homogeneïtat socio-històrica dels Països Catalans per a considerar-los una societat nacional, només la consciència d'aquest fet per part dels catalans, és a dir, llur consciència "nacional" i les opcions polítiques que la tradueixin pot fer i farà que els Països Catalans siguin, plenament, una comunitat nacional.

I la forma com es presenta aquesta consciència sempre és el resultat d'unes contradiccions socials en les quals s'enfronten les classes per a la direcció de la societat, per a l'organització de la societat segons llurs interessos. Per això, com a centre de l'anàlisi política que presentem, afirmem que les opcions anti o pro Països Catalans, tot constituint diversos nivells de consciència o d'alienació "nacional" (és a dir, sobre la realitat global de la nostra societat), reflecteixen totes elles uns interessos o altres de classe en la lluita de classes que s'ha desenvolupat i es desenvolupa als Països Catalans i a la resta de la península Ibèrica sota l'Estat espanyol.

Concretament i essencialment, les bases del nostre plantejament són les següents:

- L'Estat espanyol, desenvolupament de l'estat aristocràtic castellà, només en forma alienada pot ser considerat l'expressió política de la nacionalitat castellana, car a través de la conquesta, la dominació, l'opressió i l'explotació de les altres nacionalitats peninsulars s'ha convertit en el centre i l'ossada dels interessos de les classes dominants castellanes, catalanes, basques i gallegues. La "nacionalitat" espanyola, inexistent en la realitat socio-històrica peninsular, és únicament l'expressió o representació del conjunt d'aquests interessos, i l'espanyolisme o nacionalisme espanyol és la ideologia bàsica per al manteniment d'aquesta ficció de classe.
- El sistema capitalista i la seva fase monopolista actual a la major part de la península Ibèrica s'ha desenvolupat estructuralment segons la dinàmica de cada societat nacional, però supraestructuralment sobre la base de l'opressió i destrucció de cadascuna de les nacions, exercida per l'Estat espanyol, com a forma més completa i absoluta de domini i explotació damunt les classes populars. En aquest sistema d'opressió i d'explotació, les classes dominants sostingudes en l'Estat espanyol no hi han participat en forma igual, sinó que unes hi han estat i hi són hegemòniques i les altres subordinades; entre aquestes darreres, hi ha les classes burgeses dels Països Catalans.

Als Països Catalans, el "regionalisme" de la dreta burgesa i el "nacionalisme" de l'esquerra burgesa són l'expressió político-ideològica per a cadascun d'aquests sectors de llur situació contradictòria de classe hegemònica d'una nació oprimida i, ensems, classe subordinada constitutivament al poder opressor. En definitiva, són, tant l'un com l'altre, l'expressió dels seus interessos de classe lligats als interessos de l'Estat espanyol. Si el regionalisme demostra palesament el seu caràcter espanyolista, el nacionalisme burgès és, en la pràctica, una forma mediatitzada de regionalisme, en el doble sentit que té com a referència última l'Estat espanyol, al qual no renuncia mai, i que redueix el marc nacional a la "regió" del Principat. Això es refereix només, és clar, a la burgesia del Principat, que és l'únic sector burgès dominant dels Països Catalans que ha engegat històricament un moviment polític d'envergadura sota l'apel·lació de "nacionalisme".

- Durant un llarg període, que va des de la seva formació com a classe fins a la seva consolidació com a classe ascendent revolucionària, la classe obrera i les altres classes populars catalanes, màximament explotades pel sistema d'opressió nacional i màximament alienades per aquesta explotació, s'han mogut en el pla ideològic i d'opcions polítiques globals (és a dir, nacionals) d'una forma subordinada a la ideologia i a les opcions de les classes dominants. És a dir, les classes populars catalanes o han hagut de traduir llur impuls reivindicatiu i llur sentiment profundament patriòtic, arrelat a la realitat nacional del país, en les formes ideològiques i polítiques elaborades per la classe burgesa i limitades pels seus interessos de classe lligada al poder opressor, o bé, per reacció contra aquesta subordinació ideològica, han pres en la pràctica posicions espanyolistes, directament vinculades a la ideologia de l'Estat espanyol.
- L'única opció vàlida, doncs, per a la classe obrera i les altres classes populars catalanes, que no signifiqui una subordinació a la ideologia de les classes dominants, i que expressi realment els seus interessos de classe revolucionària i alliberadora de la societat, ha de superar tant l'espanyolisme del poder opressor, com el nacionalisme regionalista de la burgesia i de les capes socials mobilitzades per ella. Ha de reflectir sense mediatitzacions ni alienacions llur

veritable situació d'oprimides i explotades nacionalment i socialment. Ha d'expressar llur necessitat d'alliberament total i de potenciació total de la realitat nacional popular de cara al futur.

- En aquesta alternativa plenament popular-revolucionària, el progressiu assoliment de la consciència d'unitat dels Països Catalans és un dels aspectes fonamentals de desalienació respecte a la ideologia de les classes dominants. La progressiva reivindicació del nostre marc nacional és l'únic camí que situa la revolució en la seva veritable dimensió històrica. Als Països Catalans, la revolució anticapitalista és essencialment antiespanyolista, és a dir, d'alliberament nacional de "tota" la nacionalitat.

Consciència nacional i burgesia nacional als Països Catalans

La formació de la societat catalana com a societat nacional no té unes característiques excepcionals entre els processos paral·lels dels altres països europeus, Si ho és, en tot cas, per la precocitat amb que apareixen algunes línies d'aquest procés, precocitat remarcada per diversos autors i especialment per Pierre Vilar.

Amb referència al fet concret de la diversitat d'estructures polítiques amb què es desenvolupen durant molts segles cadascun dels països de la nostra nacionalitat, es tracta d'un procés ben conegut en altres societats nacionals europees.

En qualsevol cas, però, les línies de progressiva unificació i cohesió de l'àmbit nacional, fins a cristal·litzar en una autoconsciència explícita -i en la seva utilització política-, s'afermen a mesura que determinats estrats de les classes populars urbanes ascendeixen en prestigi i poder social i econòmic, fins a esdevenir classe dominant. Procés d'ascensió en el qual aquelles classes són portadores d'uns continguts d'alliberament popular antiaristocràtic. Unificació nacional i revolució democràtica burgesa són, als àmbits nacionals dividits políticament, dos fets que esdevenen necessaris l'un a l'altre.

Als Països Catalans, el procés que acabem de tipificar ben esquemàticament començà a restar compromès a partir del moment en què els interessos comercials de Castella i la pressió i intromissió polítiques que aquests esperonaven diversificà els interessos dels dos pols de la nostra estructuració econòmica i social progressiva: Barcelona i València, i diversificà consegüentment les opcions polítiques de cadascun d'aquests nuclis de burgesia dirigent: satel·lització envers Castella per part de la valenciana, tancament i esclerotització per part de la barcelonina (segles XV-XVI).

En definitiva, la dinàmica pròpia restaria mediatitzada des de l'exterior de la nostra societat, i els seus grups ascendents deixarien de tenir a l'abast un centre de poder que respongués més o menys objectivament a les seves necessitats i als seus interessos. Aquest poder esdevindria llunyà i declaradament estranger, si no hostil, a aquests interessos.

Diversos moviments de classe demostren, però, la dinàmica interna de la societat

catalana: l'època de les torbacions, la revolta remença, les Germanies, el redreç de la burgesia barcelonina del XVII. Interessa de destacar especialment aquest últim aquí, per tal com és el senyal inequívoc d'una voluntat directiva, vertebradora de la societat i independitzadora del poder estranger.

Malgrat la profunda situació de decadència de què hom partia, l'intent va ser dut a tots els terrenys: econòmic i monetari, cultural, ideològic (recuperació del passat històric com a eina de conscienciació), polític i militar.

La topada del 1640, primera conseqüència important de la nova situació, fou massa sobtada i prematura. Altrament, els dirigents catalans no solament no tingueren cap ajut real de l'exterior, com tingueren els portuguesos, ans es trobaren aïllats enfront dels dos poders més importants d'Europa, la monarquia castellana i la francesa, que s'ho cobrà amb l'annexió de la part nord del nostre país.

La confrontació al tot pel tot, però, fou la Guerra de Successió, la pèrdua de la qual significà la castració definitiva de la burgesia com a classe nacional políticament dirigent i la seva forçada subordinació al poder ocupant.

A partir d'aquest trauma històric, l'evolució dels Països Catalans com a societat nacional ascendent resta capgirada en les seves mateixes bases estructurals. I hi resta capgirada precisament a l'inici del període de transició entre el capitalisme mercantil i la revolució industrial, és a dir, a l'albada de la configuració moderna de les societats europees i, doncs, de llur decisiva consolidació nacional.

Unes classes progressistes i la societat que estructuraven, la catalana, restaven supeditades al poder de les classes reaccionàries d'una altra societat, la castellana, de desenvolupament estructural ben diferent. La lluita mil·lenària entre classes populars i classes aristocràtiques, que a l'Europa post-medieval per primer cop començava a ser superada en sentit antiaristocràtic, a la península Ibèrica prenia un sentit contrari amb l'esclafament dels Països Catalans. Si insistim tant en aquest fet és perquè res de la història dels països hispànics (llevat, fins a un cert punt, de Portugal) ni, doncs, de la història dels Països Catalans, no pot ser entès sense ell. El desenvolupament estructural dels Països Catalans restaria fortament "mediatitzat", però no pas tallat. La nostra societat restà dominada, però no fou desfeta.

La funció acomplerta per la burgesia catalana (i, posteriorment, per la basca) en la nova situació de dominació repercutí en l'evolució, d'una banda, dels Països Catalans, però, de l'altra, en l'evolució de l'Estat dominador que, sense perdre mai el seu caràcter originari aristocràtico-castellà, s'anà configurant en funció d'aquestes burgesies subordinades i de l'explotació de les nacions peninsulars dominades.

Bé que ni la continuïtat generacional ni l'econòmica de la major part de les famílies burgeses no es trenca, sí que cal parlar d'una discontinuïtat històrica bàsica en la classe burgesa catalana d'abans i de després de la Nova Planta. Són, de fet, dues classes diferents, funcionalment diferents. A partir d'aquest moment, la burgesia catalana basarà el seu status de classe dominant -dins la societat catalana- en la seva situació de dependència del poder polític estranger, i, inversament, l'Estat espanyol se servirà fàcilment de la burgesia per a exercir la seva opressió damunt els Països Catalans.

Les contradiccions que aquesta realitat engendrà dins la classe burgesa i, a través d'ella, en l'evolució general de la societat catalana, s'han demostrat històricament irresolubles per part de la mateixa burgesia, és a dir, mentre la burgesia ha estat i és classe dominant. En efecte, d'una banda, la burgesia del XVIII i del XIX, nodrida contínuament de famílies procedents de la menestralia i de la pagesia, és una classe plenament nacional que, continuant el procés capitalista català, aconpleix la industrialització i dóna les bases intel·lectuals i de prestigi social del moviment de recobrament cultural, lingüístic, literari, però també jurídic, polític i, al capdavant, de recobrament de la consciència nacional.

Així, la Renaixença, com a moviment històric ensems de classe i nacional, se situa vora un Risorgimento i esdevé tot altre que un Felibritge. D'altra banda, però, la seva situació subordinada respecte al poder estranger, li fa renunciar al poder polític propi, perdut totalment el 1714, li regionalitza els horitzons i les ambicions i l'empeny a col·laborar en la desnacionalització del país, és a dir, en la desestructuració de la seva propia dinàmica. Així, es troba històricament en una situació força ambigua, enmig de l'opressió estrangera i de la resistència popular, col·laborant amb l'una i potenciant l'altra.

La burgesia fornirà tant intel·lectuals i polítics espanyolistes com nacionalistes, tant s'adherirà al conservadorisme segregat des de l'Estat, com ho farà respecte al progressisme federalista, expressió política de les classes populars durant una gran part del segle XIX.

El resultat històric d'aquesta contradicció sera la impotència de la burgesia per a realitzar la revolució democràtica al seu propi país, on hi havia les condicions perquè aquesta es produís. Ara bé, als Països Catalans, la revolució democràtica, en exigir la presa en mà de la direcció política per part de la classe dominant, significava l'alliberament nacional del poder estranger i la unificació de tot l'àmbit nacional.

Als Països Catalans no hi havia pràcticament classe aristocràtica a desbancar que entrebanqués el procés d'ascensió del capitalisme i de nacionalització de la societat; el paper d'aquesta classe inexistent era exercit per l'estat estranger opressor (que era certament un poder de base aristocràtica castellana). La revolució democràtica burgesa havia de ser aquí una revolució nacional en el sentit més ple del terme, ja que la lluita de classes es plantejava en termes d'alliberament d'un poder estranger i de creació d'un poder polític propi.

Però, ¿com podia la burgesia esdevenir protagonista d'aquest alliberament, si ella mateixa havia crescut i prosperat en l'entrellat d'interessos sorgit de la dominació espanyola?

Així, la Renaixença no acabà d'esdevenir un Risorgimento, malgrat que als Països Catalans, força homogenis no es donaven les greus contradiccions estructurals regionals que Gramsci assenyala com a causa del fracàs parcial de la revolució burgesa a Itàlia.

Seria absurd, per una actitud falsament científica, de no voler veure com a causa important d'aquesta mancanca la inexistència a cap banda del territori nacional d'un poder polític català que hauria permès a les classes dirigents catalanes de contrarestar llur subordinació a l'Estat espanyol. Les conseqüències de la desfeta político-militar de Començ del XVIII són sempre presents.

La formació i el contingut de la consciència nacional catalana seguirà, lògicament, un procés lligat a les contradiccions i a les ambigüitats de la classe dirigent. En primer lloc, cal constatar que la consciència de societat específica i diferenciada és ja un fet indubtable al moment que comencen les interferències estrangeres, i forneix clarament el contingut ideològic de la classe dirigent i de la seva capacitat mobilitzadora durant la recuperació del XVII. És una consciència ja clarament "patriòtica". En aquest sentit, tampoc no és possible de posar en dubte l'existència de la unitat dels Països Catalans com a unitat cultural i humana bàsica. En un mot, hi havia totes les condicions per a la concreció d'una consciència nacional plena al moment de la revolució nacional, és a dir, de la revolució democràtica burgesa, parlant en termes de l'evolució històrica europea occidental.

Si aquesta consciència restà parcialment mancada és precisament perquè la revolució burgesa restà mancada al seu torn; la burgesia no fou capaç d'encapçalar l'alliberament nacional i de donar unitat política al país.

La consciència de la unitat dels Països Catalans, en efecte, es perd, llevat d'àmbits minoritaris, durant el segle XVIII, després de l'ocupació espanyola. Bé que restà un sentiment popular relativament viu d'afinitat entre la gent dels quatre països, ja que el fet lingüístic, si altre no, sempre ha estat un factor operant, la consciència nacional només es recuperà parcialment durant el segle XIX, especialment entre els cercles de la Renaixença literària, però també en el valencianisme i el mallorquinisme polítics d'esquerra burgesa, que esdevindrà nacionalisme català (en el sentit ple) més o menys valentament afirmat.

El catalanisme polític de la burgesia del Principat, i, ideològicament subordinat a ell, el de les classes populars, rarament demostrà una consciència clara de l'àmbit nacional, i el reconeixement de la unitat cultural fou compaginat amb una manca de voluntat política, com a expressió suplementària de l'ambigüitat que caracteritzava la classe dirigent.

De fet, en el pla de la consciència nacional i de les opcions polítiques que l'expressaven, la contradicció de la burgesia, en la seva funció subordinant subordinada en el sistema d'opressió i d'explotació de l'Estat espanyol damunt les classes populars catalanes, es resolgué en el "regionalisme", tènueament disfressador de l'espanyolisme, propiciat per la dreta burgesa, i en el "nacionalisme regionalitzat" impulsat per l'esquerra burgesa. Aquest últim fou la màxima expressió política històrica de la capacitat de la nostra burgesia per a traduir la pressió reivindicativa de les classes populars, i per a expressar els seus interessos com a classe ascendent, reivindicativa i mobilitzadora.

Aquest nacionalisme burgès l'adjectivem com a regionalista, en dos sentits dialècticament lligats. D'una banda, bé que parteix d'una consciència nacional, no és capaç de ser-hi conseqüent políticament; lligat com està als interessos de la dominació espanyola, planteja l'acció política en funció de l'Estat espanyol (en relació amb el qual la realitat catalana és una realitat "regional") i, doncs, no pas realment en funció de la nació catalana (en relació amb la qual aquell Estat és un poder "estranger") i del seu alliberament. Malgrat la seva consciència nacional clarament explicitada i el seu nacionalisme confessat, la burgesia radical i tots els sectors, burgesos i petitburgesos que aconseguí d'arrossegar, no féu més que política regional. Però era regional, d'altra banda, per la seva reducció de la nacionalitat catalana a l'àmbit

del Principat, acatant així la imposició històrica que l'acció desestructuradora de l'Estat espanyol havia exercit en aquest aspecte del trossejament de l'àmbit nacional, que en facilitava la dominació.

Certament, si aquesta doble regionalització de la Consciència nacional burgesa més progressista demostrava una situació d'alienació nacional produïda per la dominació espanyola, la incapacitat per superar-la per part de la classe dirigent demostrava que els seus interessos de classe anaven lligats als interessos de l'Estat espanyol i de la seva opressió nacional.

Consciència nacional i alliberament popular als Països Catalans

Les classes populars catalanes foren, evidentment, l'objecte directe del sistema d'explotació que s'establí i es desenvolupà sota la dominació espanyola a partir del segle XVIII. D'altra banda, foren aquestes classes les que mantingueren, sense dimissions, una consciència patriòtica espontània i fermament arrelada, expressada tant en els moviments populars (rebomboris, etc...) com en la seva literatura.

La progressiva proletarització d'amplis sectors populars, tant de pagesia com de menestralia, donà naixença a la classe obrera com a grup cada vegada més diferenciat i més clarament antagònic de la burgesia. Durant un primer moment, aquesta classe obrera, sobretot en els seus sectors més qualificats, i les altres classes populars urbanes formaren un bloc (al qual s'adheriren intel·lectuals i polítics procedents de la burgesia) en què es basà el republicanisme federal, que sempre tingué un contingut antiespanyolista i que propugnà i intentà repetidament la creació d'un Estat català.

Tanmateix, aquest ampli moviment, bé que expressava en el seu radicalisme els interessos de les classes populars, tenia uns Continguts fornits per la ideologia burgesa dominant i, només en gèrmen, expressava uns continguts pròpiament de classe, especialment a través dels dirigents i intel·lectuals adherits a un socialisme relativament vague, ja fos provinent deis diversos utopismes o bé de la implantació de la Internacional al nostre país i dels primers grups anarquistes. En el pla de l'expressió teòrica els escrits de J. Narcís Roca i Farreras són ben representatius i avançats.

Després de la desfeta d'aquest moviment popular a causa de la Restauració i de l'aferrissada repressió que sofrí tot intent d'estructuració de la classe obrera, els diversos sectors que el constiuïen prengueren direccions diferents en funció de llur posició en la lluita de classes.

La línia republicana i socialista no marxista, mantinguda per algunes capes de la classe obrera i la petita burgesia, es prolongarà, informant l'ala esquerrana del nacionalisme burgès fins a rompre-hi totalment i confluir amb el sindicalisme durant el període de terror patronal i, finalment, amb el moviment revolucionari de la classe obrera, en una orientació ja explícitament marxista.

D'altra banda, el sindicalisme i l'anarquisme esdevindran els moviments majoritaris en

què s'organitzarà la classe obrera durant el primer terç del segle XX.

La consciència nacional expressada pels moviments populars o específicament obrers durant el XIX i el primer quart del XX demostra la supeditació ideològica de les classes populars a les ideologies dels poders dominants. Es tracta d'un fet altrament ben establert per una coneguda tesi de Marx.

Dues opcions, en efecte, es contraposen: la nacionalista (explicitada per la línia socialista minoritària) i la anacionalista (mantinguda per l'anarcosindicalisme majoritari). El nacionalisme dels socialistes, tot i enfrontar-se políticament amb les posicions reaccionàries de la burgesia i denunciar-ne l'oportunisme de classe, no en supera els plantejaments ambigus de la doble regionalització. L'anacionalisme teòric predominant en l'anarcosindicalisme, exacerbant pel lògic rebuig de tot allò que pogués semblar de procedència burgesa, esdevé en la pràctica una forma d'espanyolisme, és a dir, una forma de la ideologia segregada per l'Estat espanyol per a emmascarar i justificar la seva opressió de classe fonamentant-la en l'opressió nacional.

Ni l'una ni l'altra opció no expressaven, doncs, els interessos d'alliberament de la classe obrera i de les altres classes populars, més que d'una forma alienada i supeditada a les classes dominants. L'opció veritablement popular havia de superar la consciència nacional burgesa i alhora l'espanyolisme estatal i esdevenir alliberadora alhora de la classe obrera explotada i de la nació oprimida.

A diferència de la burgesia, les classes populars sí que podien acomplir aquesta funció alliberadora, per tal com sent com eren les classes majoritàries de la nacionalitat i les menys dimitides nacionalment, no tenien altre lligam amb el poder opressor que la mateixa opressió, alhora nacional i de classe, i no hi havia cap interès que les hi subordinés, ans al contrari, tenien tot l'interès a alliberar-se'n.

Aquesta opció realment de classe i alliberadora fou ja albirada, amb més o menys precisió, per diversos capdavanters. Hem esmentat Roca i Farreras, i caldria alegir-n'hi molts altres, entre els quals destaquen les figures de Martí i Julià, Layret, Seguí, Campalans, Nin, Comorera, Jaume Compte, etc. Fou plantejada i defensada, amb més o menys contradiccions, pels partits sorgits de la confluència de les diverses línies socialistes radicals i sindicalistes no anarquistes: Unió Socialista, Bloc Obrer i Camperol, Partit Català Proletari, POUM, PSUC. Tanmateix, a excepció del Partit Català Proletari i d'algun altre grup, tots ells molt minoritaris, en aquests plantejaments restaven encara molts residus de la ideologia burgesa a superar i que, de fet, anaven sent superats a mesura que hom avançava en l'ascens de la classe obrera a la direcció revolucionària de la societat.

La consciència nacional i l'actual moment de la lluita de classes

La gran desfeta nacional del 1939, solament comparable a la del 1714, significa alhora la pèrdua total de les conquestes nacionals i de les de classe. La dictadura franquista que

seguí a aquesta desfeta posava al descobert, sense cap mena de camuflatge, el caràcter de dictadura de classe, basada en l'opressió nacional, de l'Estat espanyol.

L'Estat espanyol continua sent, doncs, la supraestructura on conflueixen els interessos de les classes dominants. La ideologia espanyolista, en la seva versió franquista, apareix amb tota evidència com a ideologia mistificadora al servei d'aquests interessos.

És també durant aquests anys que la dimissió de la burgesia i la seva subordinació s'ha fet més palesa que mai i que s'ha demostrat clarament la seva incapacitat d'encapçalar el moviment d'alliberament nacional.

D'altra banda, la dictadura s'ha mantingut i es manté per mitjà de l'explotació més brutal i absoluta damunt la classe obrera i les classes populars. És durant el franquisme que el capitalisme a l'Estat espanyol ha portat a terme un dels processos d'acumulació més intensos de la seva història. Explotació particularment aguditzada a les diferents nacions oprimides per l'Estat, on s'ha produït un continuat drenatge de capital sense cap contrapartida per a aquestes classes populars.

La lluita de classes, doncs, al nostre país, es planteja en aquests moments entre el capital monopolista fonamentat en el manteniment de l'Estat espanyol i de la seva opressió sobre la nostra nacionalitat i el moviment popular anticapitalista i d'alliberament nacional. Entremig, els sectors encara no desnacionalitzats de la burgesia es troben estructuralment subordinats als interessos monopolístics i, alhora, en contradicció amb aquests pel fet de l'explotació nacional i de la seva necessitat de supervivència com a classe.

Aquesta situació no ha fet més que accelerar el procés de conscienciació nacional de les classes populars catalanes, tant en la clara dimensió nacional de l'alliberament anticapitalista com en la seva consolidació a tota l'àrea nacional dels Països Catalans.

S'ha produït, doncs, un nivell de clarificació cada vegada més gran en el plantejament de la lluita d'alliberament nacional, superador de les contradiccions del pseudo-nacionalisme burgès heretat pel moviment popular.

Per tant, en aquests moments, la negació de la dimensió nacional dels Països Catalans, la negació de la necessària unificació de la lluita d'alliberament i dels seus objectius polítics plantejada en el si del moviment obrer i popular, no indiquen més que la perpetuació de la supeditació ideològica als interessos de les classes dominants. No són degudes al resultat d'anàlisis objectives dels interessos de les classes populars, sinó a interessos polítics que d'una manera directa o mediatitzada representen els interessos de les classes dominants.

No situar-se en la perspectiva de la lluita nacional plena, restringir la lluita a una àrea determinada, o posar-la en funció de l'Estat espanyol com a objectiu últim de l'actuació política és una manera de consolidar la dominació de classe que aquest Estat representa i garanteix.

L'Estat espanyol no respon a cap realitat nacional, sinó a una conjunció d'interessos capitalistes. L'Estat espanyol no és una estructura que pugui esdevenir diferent si se li canvia el seu contingut actual de classe.

Tots els plantejaments nacionalistes-regionalistes se situen dintre de l'estructura de poder de l'Estat espanyol i respecten, per tant, els interessos de les classes dominants que l'han creat i que el mantenen. Sense una perspectiva de trencament de l'estructura de l'Estat capitalista espanyol no és possible la revolució socialista. La perpetuació d'una estructura política de l'Estat que respòn a uns interessos de classe reproduirà indefectiblement aquests interessos i les formes d'opressió que aquest duia a terme.

Un plantejament revolucionari, doncs, als Països Catalans es mesura per la seva posició respecte a l'Estat espanyol, és a dir, per l'opció que adopta entre la conservació de l'Estat espanyol o la creació de l'Estat Socialista dels Països Catalans.

Josep Ferrer, Rafael Castellanos, Antoni Fernàndez.